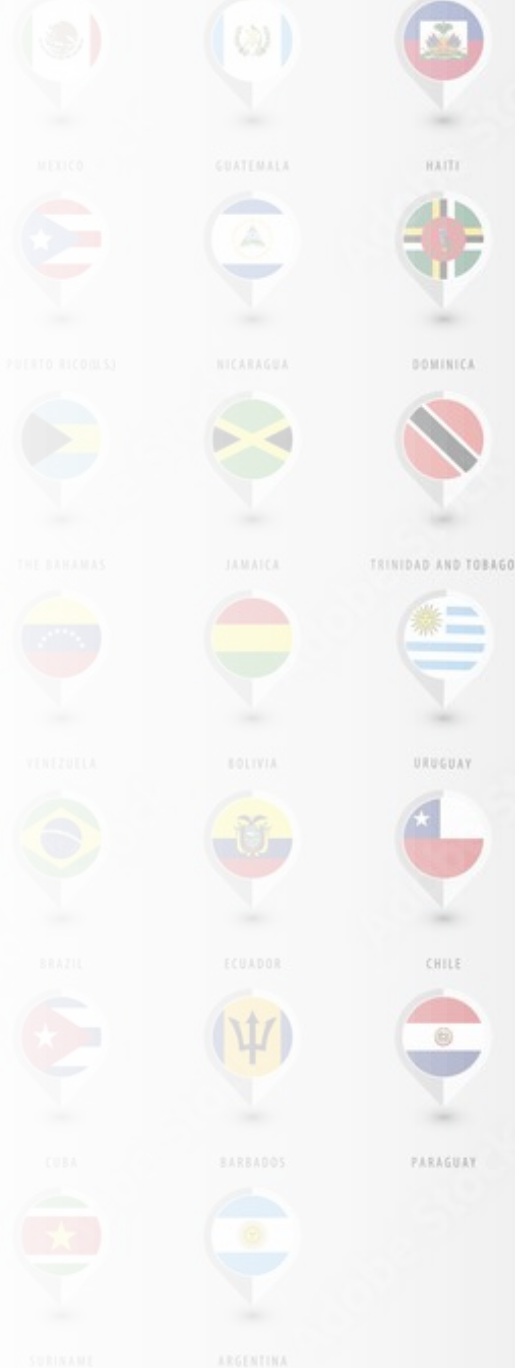

Az amerikai kontinens

Kiss Daniel, mesteroktató

Regionalizmus az amerikai kontinensen

I. előadás

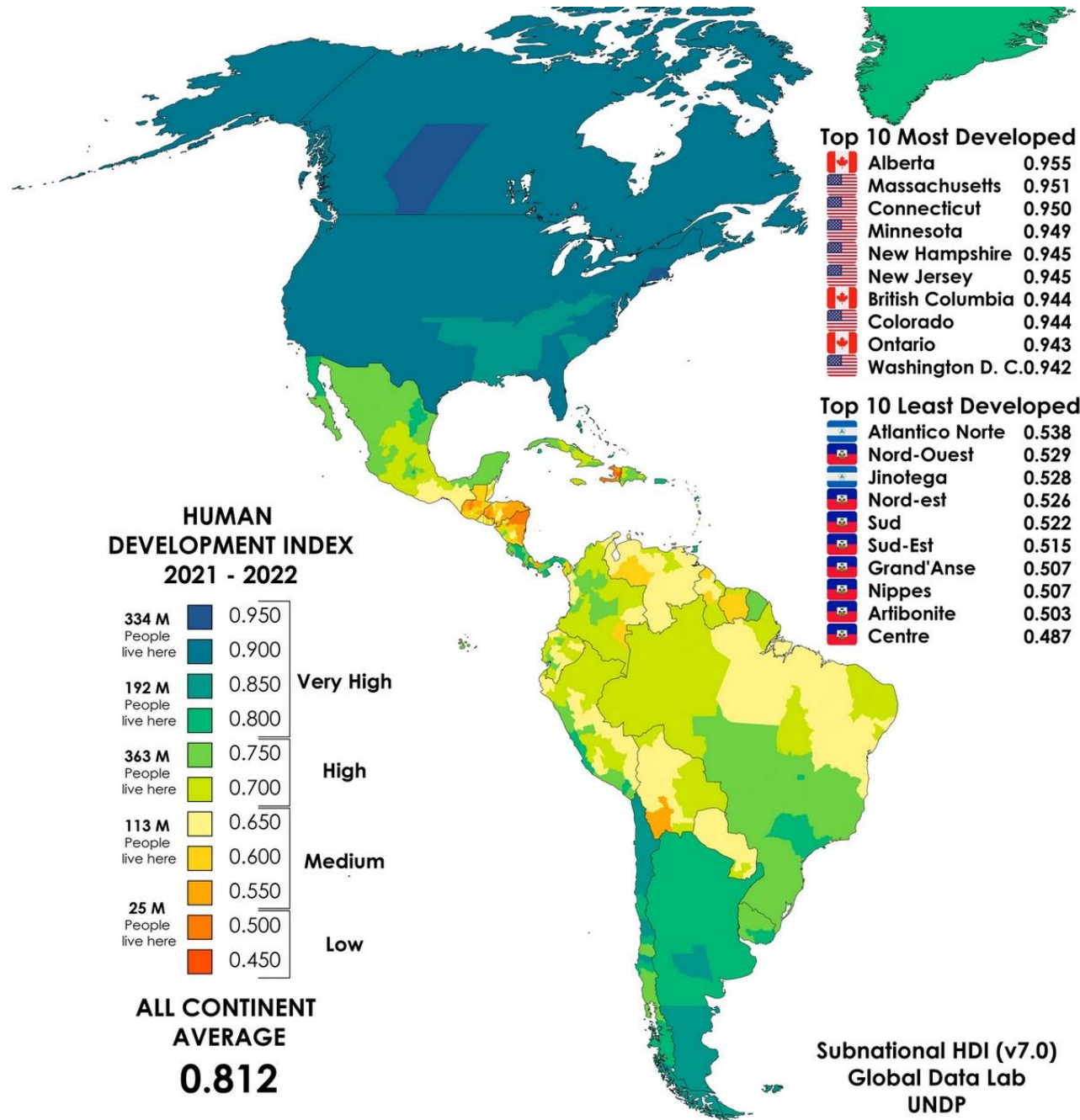
Áttekintés

- 42 549 000 km² (Európa: 10 186 000 km²)
- 1,02 mrd fő (ennek 2/3-a US, BR, MX) (Európa: 745,17m fő)
- 22,67 fő/km² (Európa: 72,9 fő/km²)
- Főbb nyelvek: spanyol, angol, portugál, francia, haiti kreol, kecsua, guarani, ajmara, navatl, holland
- Legnagyobb városok (agglomerációval): Mexikóváros (21,8m), São Paulo (21,5m), New York (20,1m), Buenos Aires (16,4), Rio de Janeiro (13,9m), Los Angeles (12,9m), Bogotá (11,7m), Lima (11,3m)

Nyelvek

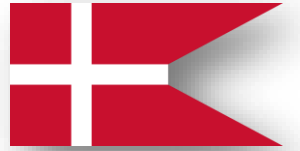
Fejlettség

Országok, területek

- **35 szuverén állam**

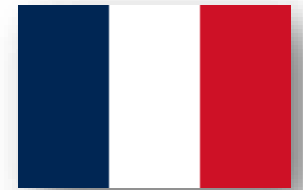
- 1 autonóm országa a Dán Királyságnak

- 3 francia département

- 3 francia tengerentúli terület

- 1 francia lakatlan terület

- 8 brit tengerentúli terület

- 3 országa a Holland Királyságnak

- 3 holland köztestület

- 2 amerikai terület

- 1 amerikai lakatlan terület

Referenciaadatok

Magyarország

- 93 030 km²; 9 585 000 fő; 103 fő/km²

Unitárius állam, parlamentáris köztársaság

- Politikai hatalom centralizációja (V-DEM, 0–1, százalékban): 38%
- Demokrácia index (Economist Intelligence Unit, 0–10): 6,51
- Szabadságindex (Freedom House, 0–100): 65 (részben szabad)

USA

United States of America Amerikai Egyesült Államok

- 9 833 520 km²; 340 111 000 fő; 37,2 fő/km²
- Nyelv: angol (de facto)
- Főváros: Washington D.C.; Legnépesebb város: New York

Föderáció, elnöki köztársaság

- 50 állam, 1 szövetségi kerület, 5 terület, 9 lakatlan külbirtok, 326 indián rezervátum
- Politikai hatalom centralizációja: 8%
- Demokrácia index: 7,85
- Szabadságindex: 84 (szabad)

Valuta: USD (dollár); 1000 HUF = 3,00 USD

Függetlenség: Nagy-Britanniától 1776

Brazília

República Federativa do Brasil Brazíl Szövetségi Köztársaság

- 8 515 767 km²; 213 421 000 fő; 23,8 fő/km²
- Nyelv: portugál
- Főváros: Brasília (Brazíliaváros);
Legnépesebb város: São Paulo

Föderáció, elnöki köztársaság

- 26 állam, 1 szövetségi kerület
- Politikai hatalom centralizációja: 4%
- Demokrácia index: 6,49
- Szabadságindex: 72 (szabad)

Valuta: BRL (reál) 1000 HUF = 16,00 BRL

Függetlenség: Portugáliától 1822

Mexikó

Estados Unidos Mexicanos Mexikói Egyesült Államok

- 1 972 550 km²; 131 947 000 fő; 61 fő/km²
- Nyelv: spanyol (de facto) + kb. 68 nyelv
- Főváros és legnépesebb város: Ciudad de México (Mexikóváros)

Föderáció, elnöki köztársaság

- 31 állam + főváros
- Politikai hatalom centralizációja: 54%
- Demokrácia index: 5,32
- Szabadságindex: 59 (részben szabad)

Valuta: MXN (peso); 1000 HUF = 54,74 MXN

Függetlenség: Spanyolországtól 1810

Kolumbia

República de Colombia
Kolumbiai Köztársaság

- 1 141 748 km²; 52 696 000 fő; 46,15 fő/km²
- Nyelv: spanyol + kb. 69 nyelv
- Főváros és legnépesebb város: Bogotá

Unitárius állam, elnöki köztársaság

- 32 departamento (megye), 1 fővárosi kerület
- Politikai hatalom centralizációja: 12%
- Demokrácia index: 6,35
- Szabadságindex: 70 (szabad)

Valuta: COP (peso); 1000 HUF = 11 649 COP

Függetlenség: Spanyolországtól 1810

Argentína

República Argentina Argentín Köztársaság

- 2 780 085 km²; 47 064 000 fő; 16,9 fő/km²
- Nyelv: spanyol (de facto) + guarani, kecsua, qom, mocoví, wichí
- Főváros és legnépesebb város: Buenos Aires

Föderáció, elnöki köztársaság

- 23 tartomány, 1 autonóm város
- Politikai hatalom centralizációja: 29%
- Demokrácia index: 6,51
- Szabadságindex: 85 (szabad)

Valuta: ARS (peso); 1000 HUF = 4335 ARS

Függetlenség: Spanyolországtól 1816

Kanada

Canada
Kanada

- 9 984 670 km²; 41 529 000 fő; 4,2 fő/km²
- Nyelv: angol, francia
- Főváros: Ottawa; Legnépesebb város: Toronto

Föderáció, parlamentáris monarchia

- 10 tartomány, 3 terület
- Politikai hatalom centralizációja: 7%
- Demokrácia index: 8,69
- Szabadságindex: 97 (szabad)

Valuta: CAD (dollár); 100 HUF = 4,16 CAD

Függetlenség: Egyesült Királyságtól 1867 / 1931 / 1982

Peru

República del Perú

Perui Köztársaság

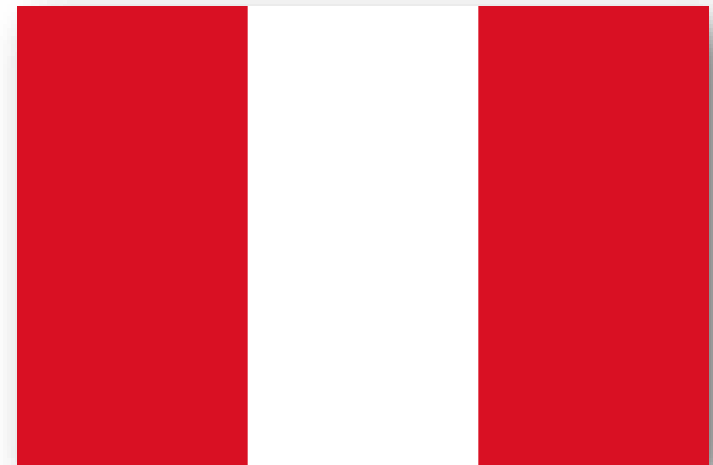
- 1 285 216 km²; 34 353 000 fő; 23 fő/km²
- Nyelv: spanyol, kecsua, ajmara + kb. 100 nyelv
- Főváros és legnépesebb város: Lima

Unitárius állam, félelnöki köztársaság

- 25 régió + Lima tartomány
- Politikai hatalom centralizációja: 20%
- Demokrácia index: 5,69
- Szabadságindex: 67 (részben szabad)

Valuta: PEN (sol); 1000 HUF = 10,44 SOL

Függetlenség: Spanyolországtól 1821

Venezuela

República Bolivariana de Venezuela
Venezuelai Bolívári Köztársaság

- 916 445 km²; 30 518 000 fő; 32 fő/km²
- Nyelv: spanyol + 26 nyelv
- Főváros és legnépesebb város: Caracas

Föderáció, elnöki köztársaság

- 23 állam, 1 fővárosi kerület, szövetségi függő területek
- Politikai hatalom centralizációja: 97%
- Demokrácia index: 2,25
- Szabadságindex: 13 (nem szabad)

Valuta: VES / VED (bolívar); 1000 HUF = 474,55 VES

Függetlenség: Spanyolországtól 1811, Gran Colombiától 1830

Chile

República de Chile Chilei Köztársaság

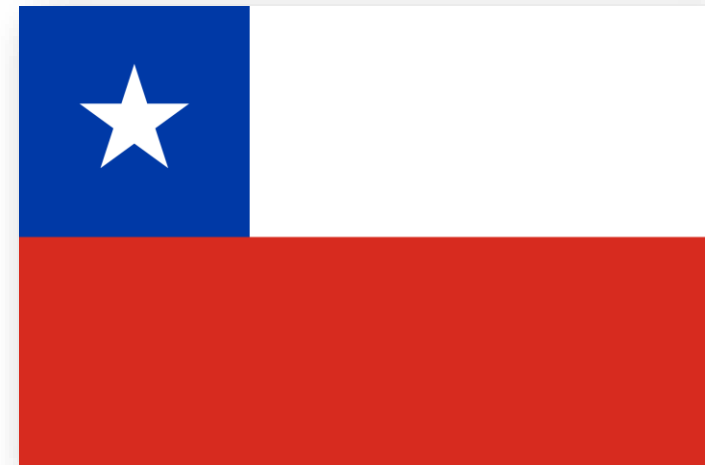
- 756 102 km²; 19 630 000 fő; 24 fő/km²
- Nyelv: spanyol (de facto) + mapucse, ajmara, kecsua, rapanui, kunza
- Főváros és legnépesebb város: Santiago

Unitárius állam, elnöki köztársaság

- 16 régió
- Politikai hatalom centralizációja: 3%
- Demokrácia index: 7,83
- Szabadságindex: 95 (szabad)

Valuta: CLP (peso); 1000 HUF = 2855 CLP

Függetlenség: Spanyolországtól 1818

Guatemala

República de Guatemala Guatemalai Köztársaság

- 108 889 km²; 17 981 000 fő; 166 fő/km²
- Nyelv: spanyol + maja, karif, xinca
- Főváros és legnépesebb város: Ciudad de Guatemala (Guatemalaváros)

Unitárius állam, elnöki köztársaság

- 22 departamento (megye)
- Politikai hatalom centralizációja: 10%
- Demokrácia index: 4,55
- Szabadságindex: 48 (részben szabad)

Valuta: GTQ (quetzal); 1000 HUF = 22,93 GTQ

Függetlenség: Spanyolországtól 1821, Mexikótól 1823, Közép-Amerikától 1839

Ecuador

República del Ecuador

Ecuadori Köztársaság

- 283 561 km²; 17 483 000 fő; 69 fő/km²
- Nyelv: spanyol + 13 nyelv
- Főváros: Quito; Legnépesebb város: Guayaquil

Unitárius állam, elnöki köztársaság

- 24 tartomány
- Politikai hatalom centralizációja: 39%
- Demokrácia index: 5,24
- Szabadságindex: 65 (részben szabad)

Valuta: USD (dollár)

Függetlenség: Spanyolországtól 1809/1822,
Gran Colombiától 1830

Dominika(i Köztársaság)

República Dominicana
Dominikai Köztársaság

- 48 671 km²; 11 532 000 fő; 220 fő/km²
- Nyelv: spanyol
- Főváros és legnépesebb város: Santo Domingo

Unitárius állam, elnöki köztársaság

- 31 tartomány
- Politikai hatalom centralizációja: 28%
- Demokrácia index: 6,62
- Szabadságindex: 68 (részben szabad)

Valuta: DOP (peso); 1000 HUF = 189,50 DOP

Függetlenség: Spanyolországtól 1821

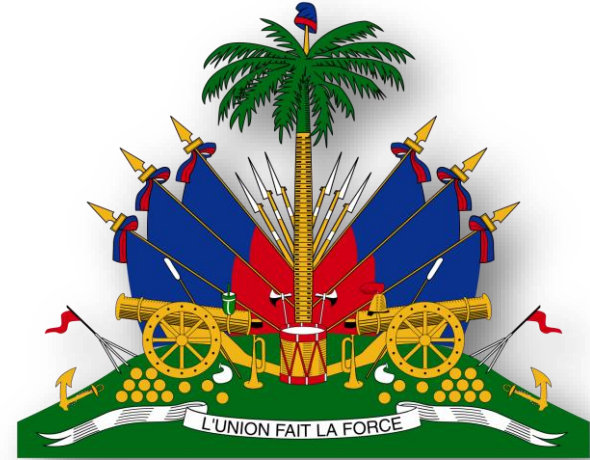
Haiti

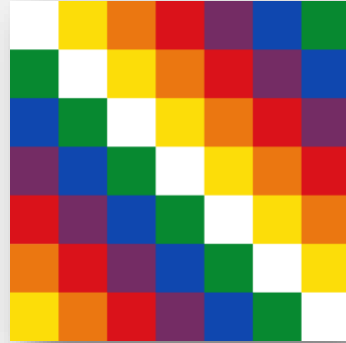
République d'Haïti / Repiblik d Ayiti Haiti Köztársaság

- 27 700 km²; 11 470 000 fő; 417 fő/km²
  - Nyelv: francia, haiti kreol
  - Főváros és legnépesebb város: Port-au-Prince
- Unitárius állam, félelnöki köztársaság (de jure)
- 10 département (megye)
  - Politikai hatalom centralizációja: 79%
  - Demokrácia index: 2,74
  - Szabadságindex: 24 (nem szabad)

Valuta: HTG (gourde); 1000 HUF = 391,32 HTG

Függetlenség: Franciaországtól 1804

Bolívia

Estado Plurinacional de Bolivia Bolíviai Többnemzetiségű Állam

- 1 098 581 km²; 11 365 000 fő; 10,4 fő/km²
- Nyelv: spanyol + 36 nyelv
- Főváros: Sucre, La Paz; Legnépesebb város: Santa Cruz de la Sierra

Unitárius állam, elnöki köztársaság

- 9 departamento (megye)
- Politikai hatalom centralizációja: 67%
- Demokrácia index: 4,26
- Szabadságindex: 65 (részben szabad)

Valuta: BOB (boliviano); 1000 HUF = 20,66 BOB

Függetlenség: Spanyolországtól 1825

Kuba

República de Cuba Kubai Köztársaság

- 110 860 km²; 10 966 000 fő; 88,8 fő/km²
- Nyelv: spanyol
- Főváros és legnépesebb város: La Habana (Havanna)

Unitárius állam, szocialista köztársaság

- 15 tartomány, 1 különleges törvényhatóság
- Politikai hatalom centralizációja: 89%
- Demokrácia index: 2,58
- Szabadságindex: 10 (nem szabad)

Valuta: CUP (peso); 1000 HUF = 71,78 CUP

Függetlenség: Spanyolországtól 1868, USA-tól 1902

Honduras

República de Honduras
Hondurasi Köztársaság

- 112 492 km²; 9 571 000 fő; 85 fő/km²
- Nyelv: spanyol
- Főváros és legnépesebb város: Tegucigalpa

Unitárius állam, elnöki köztársaság

- 18 departamento (megye)
- Politikai hatalom centralizációja: 23%
- Demokrácia index: 4,98
- Szabadságindex: 48 (részben szabad)

Valuta: HNL (lempira); 1000 HUF = 78,27 HNL

Függetlenség: Spanyolországtól 1821, Mexikótól 1823,
Közép-Amerikától 1838

Nicaragua

República de Nicaragua Nicaraguai Köztársaság

- 130 375 km²; 6 677 000 fő; 51 fő/km²
- Nyelv: spanyol + 7 nyelv
- Főváros és legnépesebb város: Managua

Unitárius állam, (szocialista, társ)elnöki köztársaság

- 15 departamento (megye), 2 autonóm régió
- Politikai hatalom centralizációja: 99%
- Demokrácia index: 2,09
- Szabadságindex: 14 (nem szabad)

Valuta: NIO (córdoba); 1000 HUF = 109,81 NIO

Függetlenség: Spanyolországtól 1821, Mexikótól 1823,
Közép-Amerikától 1838

Paraguay

República del Paraguay / Paraguái Tavakuairetã
Paraguayi Köztársaság

- 406 752 km²; 6 414 000 fő; 15,1 fő/km²
- Nyelv: spanyol, guarani
- Főváros és legnépesebb város: Asunción

Unitárius állam, elnöki köztársaság

- 17 departamento (megye), 1 fővárosi kerület
- Politikai hatalom centralizációja: 27%
- Demokrácia index: 5,92
- Szabadságindex: 63 (részben szabad)

Valuta: PYG (guaraní); 1000 HUF = 21 371 PYG

Függetlenség: Spanyolországtól 1811

Salvador

República de El Salvador Salvadori Köztársaság

- 21 041 km²; 6 030 000 fő; 286,6 fő/km²
  - Nyelv: spanyol
  - Főváros és legnépesebb város: San Salvador
- Unitárius állam, elnöki köztársaság
- 14 departamento (megye)
  - Politikai hatalom centralizációja: 96%
  - Demokrácia index: 4,61
  - Szabadságindex: 47 (részben szabad)

Valuta: USD (dollár)

Függetlenség: Spanyolországtól 1821, Mexikótól 1823,
Közép-Amerikától 1841

Costa Rica

República de Costa Rica Costa Ricai Köztársaság

- 51 180 km²; 5 044 000 fő; 84,9 fő/km²
- Nyelv: spanyol + mekateyu, bribri, patois
- Főváros és legnépesebb város: San José

Unitárius állam, elnöki köztársaság

- 7 tartomány
- Politikai hatalom centralizációja: 4%
- Demokrácia index: 8,29
- Szabadságindex: 91 (szabad)

Valuta: CRC (colón); 1000 HUF = 1507 CRC

Függetlenség: Spanyolországtól 1821, Mexikótól 1823,
Közép-Amerikától 1838

Panama

República de Panamá Panamai Köztársaság

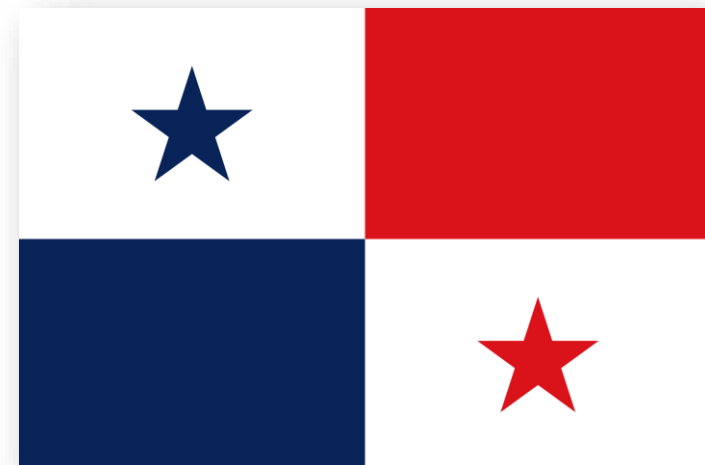
- 75 417 km²; 4 338 000 fő; 56 fő/km²
- Nyelv: spanyol + 7 nyelv
- Főváros és legnépesebb város: Ciudad de Panamá (Panamaváros)

Unitárius állam, elnöki köztársaság

- 10 tartomány, 4+2 őslakos comarca
- Politikai hatalom centralizációja: 20%
- Demokrácia index: 6,84
- Szabadságindex: 83 (szabad)

Valuta: PAB (balboa), USD (\$) (dollár); 1000 HUF = 2,99 PAB

Függetlenség: Spanyolországtól 1821, Kolumbiától 1903

Uruguay

República Oriental del Uruguay
Uruguay Keleti Köztársaság

- 176 215 km²; 3 499 000 fő; 19,5 fő/km²
- Nyelv: spanyol (de facto)
- Főváros és legnépesebb város: Montevideo

Unitárius állam, elnöki köztársaság

- 19 departamento (megye)
- Politikai hatalom centralizációja: 5%
- Demokrácia index: 8,67
- Szabadságindex: 96 (szabad)

Valuta: UYU (peso); 1000 HUF = 119,79 UYU

Függetlenség: Spanyolországtól 1811, Brazíliától 1825

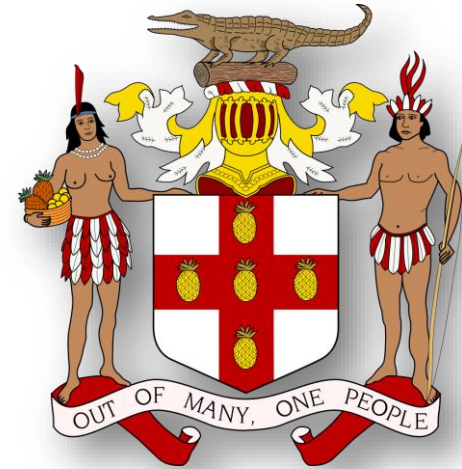
Jamaica

Jamaica / Jumieka Jamaica

- 10 991 km²; 2 825 000 fő; 266 fő/km²
  - Nyelv: angol, jamaicai patois
  - Főváros és legnépesebb város: Kingston
- Unitárius állam, parlamentáris monarchia
- 16 parish
  - Politikai hatalom centralizációja: 9%
  - Demokrácia index: 6,74
  - Szabadságindex: 80 (szabad)

Valuta: JMD (dollár); 1000 HUF = 479,74 JMD

Függetlenség: Egyesült Királyságtól 1962

Trinidad és Tobago

Republic of Trinidad and Tobago
Trinidad és Tobago Köztársaság

- 5131 km²; 1 509 000 fő; 294 fő/km²
- Nyelv: angol + trinidadai kreol, tobagói kreol
- Főváros: Port of Spain; Legnépesebb város: Chaguanas

Unitárius állam, parlamentáris köztársaság

- 9 régió, 5 helyhatóság
- Politikai hatalom centralizációja: 13%
- Demokrácia index: 7,09
- Szabadságindex: 82 (szabad)

Valuta: TTD (dollár); 1000 HUF = 20,33 TTD

Függetlenség: Egyesült Királyságtól 1962

Guyana

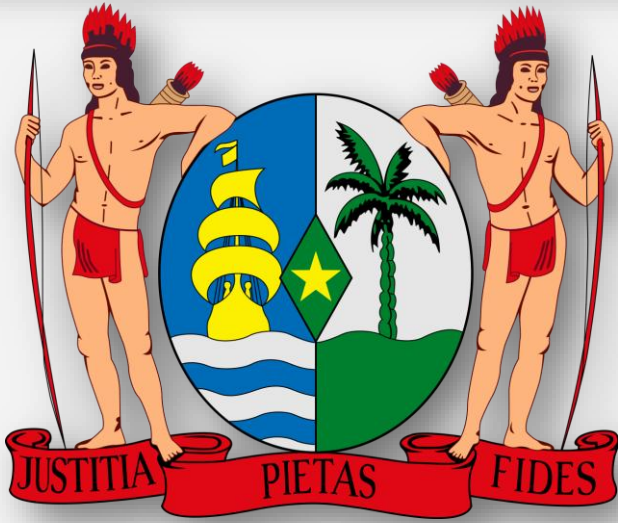
Co-operative Republic of Guyana Guyanai Szövetkezeti Köztársaság

- 214 969 km²; 836 000 fő; 3,9 fő/km²
- Nyelv: angol + 10 nyelv
- Főváros és legnagyobb város: Georgetown
- Unitárius állam, parlamentáris köztársaság
- 10 régió
- Politikai hatalom centralizációja: 30%
- Demokrácia index: 6,11
- Szabadságindex: 74 (szabad)

Valuta: GYD (dollár); 1000 HUF = 625,67 GYD

Függetlenség: Egyesült Királyságtól 1966

Suriname

Republiek Suriname Suriname Köztársaság

- 165 940 km²; 633 000 fő; 3,9 fő/km²
- Nyelv: holland + 8 nyelv
- Főváros és legnépesebb város: Paramaribo

Unitárius állam, parlamentáris köztársaság

- 10 kerület
- Politikai hatalom centralizációja: 15%
- Demokrácia index: 6,79
- Szabadságindex: 80 (szabad)

Valuta: SRD (dollár); 1000 HUF = 117,72 SRD

Függetlenség: Holland Királyságtól 1975

Bahama-szigetek

Commonwealth of The Bahamas

Bahamai Közösség

- 13 943 km²; 413 000 fő; 25,2 fő/km²
  - Nyelv: angol + bahamai kreol
  - Főváros és legnépesebb város: Nassau
- Unitárius állam, parlamentáris monarchia
- 32 körzet
  - Politikai hatalom centralizációja: NA
  - Demokrácia index: NA
  - Szabadságindex: 90 (szabad)

Valuta: BSD (dollár); 1000 HUF = 2,99 BSD

Függetlenség: Egyesült Királyságtól 1973

Belize

Belize

- 22 966 km²; 397 000 fő; 17,3 fő/km²
- Nyelv: angol + belize kreol
- Főváros: Belmopan; Legnépesebb város: Belize City (Belizeváros)

Unitárius állam, parlamentáris monarchia

- 6 kerület
- Politikai hatalom centralizációja: NA
- Demokrácia index: NA
- Szabadságindex: 88 (szabad)

Valuta: BZD (dollár); 1000 HUF = 6,02 BZD

Függetlenség: Egyesült Királyságtól, 1964 / 1981

Barbados

Barbados

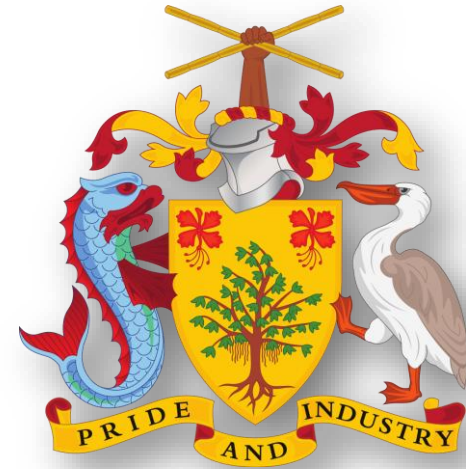
- 439 km²; 282 000 fő; 660 fő/km²
- Nyelv: angol + bajan kreol
- Főváros és legnépesebb város: Bridgetown

Unitárius állam, parlamentáris monarchia

- 11 parish
- Politikai hatalom centralizációja: 8%
- Demokrácia index: NA
- Szabadságindex: 94 (szabad)

Valuta: BBD (dollár); 1000 HUF = 6,02 BBD

Függetlenség: Egyesült Királyságtól 1966

Saint Lucia

Saint Lucia

- 617 km²; 179 000 fő; 299 fő/km²
- Nyelv: angol + saint lucia (francia) kreol (patois)
- Főváros és legnépesebb: Castries

Unitárius állam, parlamentáris köztársaság

- 10 kerület
- Politikai hatalom centralizációja: NA
- Demokrácia index: NA
- Szabadságindex: 91 (szabad)

Valuta: XCD (dollár); 1000 HUF = 8,08 XCD

Függetlenség: Egyesült Királyságtól 1967 / 1979

Grenada

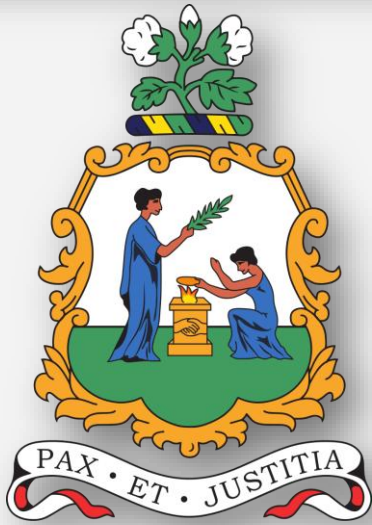
Grenada

- 344 km²; 115 000 fő; 333 fő/km²
- Nyelv: angol + grenadai (angol, francia) kreolok
- Főváros és legnépesebb város: St. George's
- 6 parish + 1 függő terület
- Politikai hatalom centralizációja: NA
- Demokrácia index: NA
- Szabadságindex: 89 (szabad)

Valuta: XCD (dollár)

Függetlenség: Egyesült Királyságtól 1967 / 1974

Saint Vincent

Saint Vincent and the Grenadines
Saint Vincent és a Grenadine-szigetek

- 389 km²; 111 000 fő; 307 fő/km²
- Nyelv: angol + vincenti kreol
- Főváros és legnépesebb város: Kingstown

Unitárius állam, parlamentáris monarchia

- 6 parish
- Politikai hatalom centralizációja: NA
- Demokrácia index: NA
- Szabadságindex: 90 (szabad)

Valuta: XCD (dollár)

Függetlenség: Egyesült Királyságtól 1969 / 1979

Antigua és Barbuda

Antigua and Barbuda

Antigua és Barbuda

- 440 km²; 101 000 fő; 186 fő/km²
- Nyelv: angol (de facto) + antigua és barbudai kreol
- Főváros és legnépesebb város: St. John's

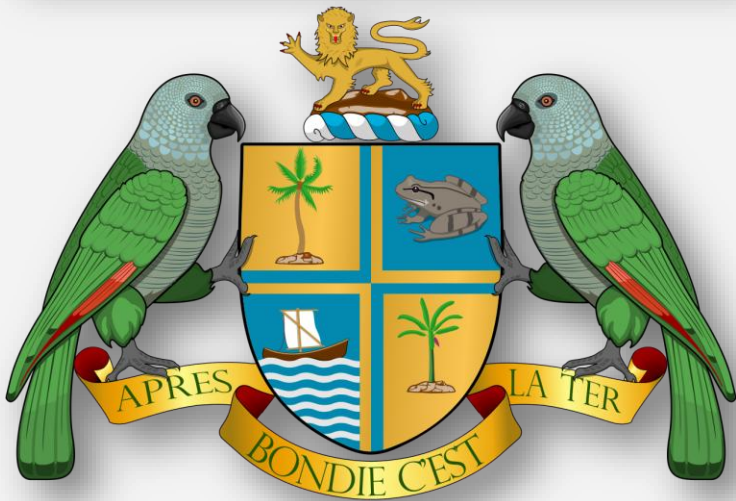
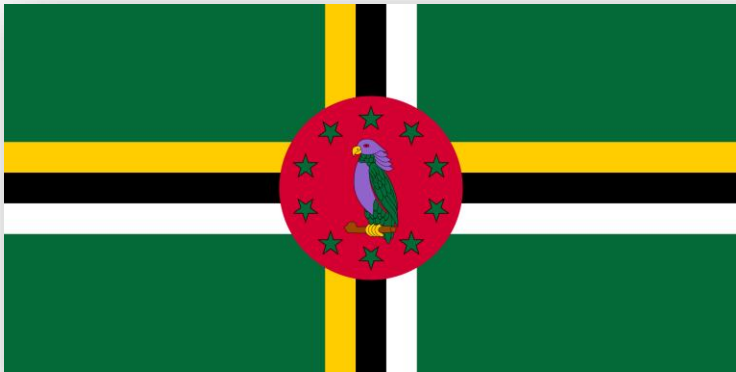
Unitárius állam, parlamentáris monarchia

- 6 parish, 2 függő terület
- Politikai hatalom centralizációja: NA
- Demokrácia index: NA
- Szabadságindex: 83 (szabad)

Valuta: XCD (dollár)

Függetlenség: Egyesült Királyságtól 1967 / 1981

Dominika

Commonwealth of Dominica Dominikai Közösség

- 750 km²; 72 000 fő; 105 fő/km²
- Nyelv: angol + dominikai (francia) kreol, kokoy
- Főváros és legnépesebb város: Roseau

Unitárius állam, parlamentáris köztársaság

- 10 parish
- Politikai hatalom centralizációja: NA
- Demokrácia index: NA
- Szabadságindex: 92 (szabad)

Valuta: XCD (dollár)

Függetlenség: Egyesült Királyságtól 1967 / 1978

Saint Kitts és Nevis

Federation of Saint Christopher and Nevis Saint Christopher és Nevis Allamszövetség

- 261 km²; 54 000 fő; 164 fő/km²
- Nyelv: angol + saint kitts kreol
- Főváros és legnépesebb város: Basseterre

Föderáció, parlamentáris monarchia

- 9+5 parish
- Politikai hatalom centralizációja: NA
- Demokrácia index: NA
- Szabadságindex: 89 (szabad)

Valuta: XCD (dollár)

Függetlenség: Egyesült Királyságtól 1967 / 1983

